

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/196/2021
Identifikačné číslo spisu: 6314208263
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:6314208263.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Silverside, a. s., so sídlom v Bratislave, Plynárska 7/B, IČO: 50 052 560, zastúpenej AK Herceg, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Košická 56, IČO: 35 890 240, proti žalovaným 1/ M. H., bývajúcej v Q. XXX, zastúpenej JUDr. Stanislavom Rešutikom, advokátom so sídlom v Brezne, Nám. M. R. Štefánika č. 29/36, 2/ A. O., bývajúcej v L., L. XX, o zaplatenie 14.073,98 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 7C/146/2014, o dovolaní žalovanej 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 4. augusta 2020 sp. zn. 14Co/63/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovanej 1/ o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Brezno (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 13. decembra 2018 č. k. 7C/146/2014-333 konanie voči žalovanej 2/ zastavil (výrok I.). Konanie v časti o zaplatenie 56,81 € spolu s bližšie určeným úrokom z omeškania zastavil (výrok II.). Žalovanej 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 14.073,98 € s bližšie určeným úrokom (výrok III.). Súd priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania (výrok IV.) a žalovanej 2/ náhradu trov konania nepriznal (výrok V.).

1.1. Predmetom posudzovania bola žaloba pôvodnej žalobkyne Slovenskej sporiteľne, a. s., ktorá domáhala zaplatenia sumy istiny 14,073,98 € s príslušenstvom voči žalovanej 1/ (ako dlžníčke) a žalovanej 2/ (ako ručiteľke) titulom úveru poskytnutého žalobkyňou žalovanej 1/ vo výške 300.000,-Sk. V dôsledku riadneho nesplácania dohodnutých splátok žalobkyňa vyzvala žalovanú 1/ na úhradu dlžných splátok s tým, že ak nedôjde k ich zaplateniu žalobkyňa vyhlási mimoriadnu splatnosť celého úveru. Vzhľadom k tomu, že žalovaná 1/ dlžnú sumu neuhradila, žalobkyňa dňa 27. júna 2014 vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 24. júna 2014, ktoré oznámenie bolo žalovanej 1/ doručené.

1.2. Po začatí konania pôvodná žalobkyňa postúpila pohľadávku na spoločnosť Silverside, a. s. (ďalej aj „žalobkyňa“), ktorú zmenu účastníkov prvostupňový súd pripustil uznesením, ktoré nadobudlo právoplatnosť 24. januára 2018. Žalobkyňa v priebehu súdneho konania zobrala žalobu voči žalovanej 2/

späť.

1.3. Prvostupňový súd žalobe voči žalovanej 1/ vyhovel, reagujúc aj na obranu žalovanej 1/, že konala v omyle, do ktorého ju uviedla matka žalovanej 2/, a to predovšetkým priebehom trestného konania vedeného proti matke žalovanej 1/, ktorým bolo odmietnuté podozrenie z prečinu podvodu. V samotnom uznesení orgány činné v trestnom konaní konštatovali, že žalovaná 1/ „[s]ama a dobrovoľne predmetnú Zmluvu o úvere podpísala, a teda musela byť jednoznačne uzrozumená aj s podmienkami predmetnej zmluvy, keďže samotný zmluvný vzťah týmto vznikol medzi veriteľom, teda Slovenskou sporiteľňou, a.s. a žalovanou 1/". Súd preto nedospel k názoru, že by túto zmluvu žalovaná 1/ podpísala v omyle, pretože ju podpísala dobrovoľne, vážne a s úmyslom pomôcť nielen matke žalovanej 2/, ale pomôcť aj sebe. Matka žalovanej 2/ sľúbila žalovanej 1/, že pokiaľ si tento úver zoberie a peniaze jej poskytne, tak ju zamestná, a dokonca jej zvýši plat, čiže žalovaná 1/ dobrovoľne s úmyslom sebe pomôcť a pomôcť aj matke žalovanej 2/ podpísala predmetnú úverovú zmluvu.

1.4. Prvostupňový súd neakceptoval ani žalovanou 1/ vznesenú námietku premlčania. V tomto ohľade uviedol, že žalobkyňa zosplatnila úver ku dňu 24. júna 2014 a žalobný návrh bol doručený súdu 2. októbra 2014, t. j. žalobkyňa uplatnila nárok na súde v trojročnej premlčacej lehote v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“).

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej 1/ rozsudkom zo 4. augusta 2020 sp. zn. 14Co/63/2019 prvostupňový rozsudok v napadnutých výrokoch III. a IV. potvrdil a zaviazal žalovanú 1/ zaplatiť žalobkyni odvolacie trovy.

2.1. Odvolací súd po preskúmaní prvostupňového rozsudku a konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že súd prvej inštancie v rozsahu vykonaných dôkazov zistil skutkový stav vecí správne, dôkazy vyhodnotil v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP, rozhodnutie náležite odôvodnil, pričom odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie má náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP.

2.2. V súvislosti s odvolacími námietkami žalovanej 1/ odvolací súd uviedol, že nebolo možné prisvedčiť jej námietke, že zmluva by bola neplatným právnym úkonom z dôvodu, že žalovaná 1/ podpísala zmluvu v omyle. Prvostupňový súd správne ustálil, že zmluvu žalovaná 1/ podpísala dobrovoľne, vážne a s úmyslom pomôcť nielen matke žalovanej 2/, ale pomôcť aj sebe, pretože jej matka žalovanej 2/ sľúbila, že pokiaľ si tento úver zoberie a peniaze jej poskytne, tak ju zamestná a dokonca jej zvýši plat. Musela si byť vedomá aj následkov, že poskytnutý úver bude nutné splatiť. Súd prvej inštancie teda dospel k správne názoru, že zmluva uzavretá medzi žalovanou 1/ a právnym predchodcom žalobcu je platným právnym úkonom, pričom žalovaná povinnosti vyplývajúce z uzavretej zmluvy riadne nesplnila. V tomto ohľade žalovaná 1/ v odvolaní len spochybnila vyvodený právny názor súdu prvej inštancie na podklade vykonaného dokazovania. Odvolací súd preto pri rozhodovaní vychádzal zo súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu, keďže neboli naplnené procesné predpoklady doplniť dokazovanie, prípadne nariadiť pojednávanie zo strany odvolacieho súdu (§ 383, § 384 ods. 1, 2 a 3 v spojení s ust. § 366 CSP).

2.3. K najzásadnejšej námietke v podanom odvolaní, pokiaľ žalovaná 1/ namietala, že všetky podpisy v jej mene boli zrealizované matkou žalovanej 2/, odvolací súd uviedol, že toto tvrdenie v podanom odvolaní bolo spochybnené výpoveďou samotnej žalovanej 1/, a to jednak jej výpoveďou z 9. marca 2012 pred Okresným riaditeľstvom PZ Brezno, odbor kriminálnej polície, pri spisovaní zápisnice o trestnom oznámení (v spise na č. l. 217), ako aj výpoveďou žalovanej na pojednávaní dňa 15. novembra 2018 v tomto konaní. Prvostupňový súd preto na základe vykonaného dokazovania dospel k správne názoru, že zmluvu s právnym predchodcom žalobcu uzatvárala žalovaná 1/, pričom správne tiež posúdil, že túto zmluvu je potrebné posudzovať ako platný právny úkon a nemožno ju považovať za neplatnú z tvrdeného dôvodu, že žalovaná 1/ pri uzatváraní zmluvy s právnym predchodcom žalobcu konala v omyle.

2.4. Čo sa týkalo rozsudku súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku IV., ktorým rozhodoval o trovách konania žalobkyne, odvolací súd poukázal na to, že žalovaná 1/ v podanom odvolaní žiadnym spôsobom nešpecifikovala, v čom vidí nesprávnosť tohto výroku a z akých dôvodov výrok IV. súdu prvej inštancie napáda. Keďže však sa jedná o závislý výrok, ktorý je závislý na rozhodnutí vo veci samej, odvolací súd podrobil odvolaciemu prieskumu aj výrok IV. súdu prvej inštancie, pričom dospel k názoru, že súd správne aplikoval ust. § 255, ods. 1 CSP a keďže žalobkyňa s prihliadnutím na čiastočné späťvzatie žaloby bola neúspešná len v nepatrnej časti, a to čiastočne v časti

úroku z omeškania, teda v príslušenstve, správne súd priznal žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2.5. V súvislosti s odvolacími trovami vyslovil, že žalobkyni ako procesne plne úspešnej strane v odvolacom konaní vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanej 1/, a preto jej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške náhrady trov konania, pričom o výške náhrady trov konania súd prvej inštancie rozhodne v súlade s ust. § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná 1/ dovolanie, a to podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Žalovaná 1/ v polemike s nosnými právnymi závermi odvolacieho súdu za otázku zásadného právneho významu považovala skutočnosť, „že ... konala v omyle ... od ktorej sa odvíja ďalšie posudzovanie právneho stavu prejednávanej veci (sporu) vo vzťahu k absolútnej neplatnosti zmluvy podľa § 37 a nasl. Občianskeho zákonníka a tiež na uplatnenie námietky premlčania a tiež na to z akého právneho dôvodu by námietka premlčania mohla byť žalovanou uplatnená v spojení s určením začiatku plynutia premlčacej lehoty". Navrhla, aby dovolací súd zrušil obe rozhodnutia nižších súdov a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie alternatívne, aby dovolací sám rozhodol postupom podľa § 449 ods. 3 CSP tak, že žalobu zamietne a žalovanej 1/ prizná náhradu trov konania. Zároveň (bez ďalšieho, pozn.) požiadala, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť napadnutého odvolacieho rozhodnutia.

4. Žalobkyňa vo svojom stanovisku k dovolaniu žalovanej 1/ navrhla zamietnuť toto dovolanie. V podstatnom uviedla, že považuje rozhodnutia nižších súdov za vecne správne.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd" alebo „dovolací súd") ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho odvolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Najvyšší súd, vychádzajúc z argumentácie dovolateľky (bod 3 in fine) nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP; v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie (toto sa vydáva iba v prípade vyhovievania návrhu, pozn.).

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

8.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. V neposlednom rade najvyšší súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil dovolací súd (§ 442 CSP).

10. Žalovaná 1/ v podanom dovolaní za otázku zásadného právneho významu považovala skutočnosť,

„že ... konala v omyle ... od ktorej sa odvíja ďalšie posudzovanie právneho stavu prejednávanej veci (sporu) vo vzťahu k absolútnej neplatnosti zmluvy podľa § 37 a nasl. Občianskeho zákonníka a tiež na uplatnenie námietky premlčania a tiež na to z akého právneho dôvodu by námietka premlčania mohla byť žalovanou uplatnená v spojení s určením začiatku plynutia premlčacej lehoty“.

11. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

11.1. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). V prípade absencie vymedzenia právnej otázky preto nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávnych a hmotnoprávnych otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd.

11.2. Nevyhnutnou podmienkou prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je, že sa týka právnej otázky, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie. Toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú: a/ odvolací súd riešil [neponechal ju nepovšimnutou a pri svojich právnych úvahách nedotknutou, ale ju riadne nastolil, vysvetlil jej podstatu, vyjadril vo vzťahu k nej svoje právne úvahy (prípadne možnosti odlišných prístupov k jej riešeniu) a vysvetlil jej riešenie a tiež dôvody, so zreteľom na ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie], a b/ (zároveň) dovolací súd ešte neriešil.

12. Najvyšší súd predovšetkým uvádza, že jadro dovolateľkinej argumentácie „že ... konala v omyle“ (body 3 a 10) nemá charakter právnej, ale skutkovej otázky (k tomu pozri tiež body 13 až 14). K uvedenému sa žiada dodať, že sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

13. Dovolaním napádaný rozsudok uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, či svoje predchádzajúce rozhodnutie. Odvolací súd v okolnostiach žalovanou 1/ uvádzanej námietky, že pri uzatváraní úverovej zmluvy konala v omyle vychádzal zo zisteného skutkového stavu, že zmluvu žalovaná 1/ podpísala dobrovoľne, vážne a s úmyslom pomôcť nielen matke žalovanej 2/, ale pomôcť aj sebe, pretože jej matka žalovanej 2/ slúbila, že pokiaľ si tento úver zoberie a peniaze jej poskytne, tak ju zamestná a dokonca jej zvýši plat. Teda žalovaná 1/ dobrovoľne s úmyslom pomôcť sebe a pomôcť aj matke žalovanej 2/ podpísala túto zmluvu o úvere, pričom si musela byť vedomá aj následkov, že poskytnutý úver bude nutné splatiť. Nižšie súdy na potvrdenie správnosti takto zisteného skutkového stavu poukázali aj na skutočnosti zistené v rámci trestného konania vedeného proti matke žalovanej 2/ pre podozrenie z prečinu podvodu, z ktorých vyplynulo, že žalovaná 1/ „[s]ama a dobrovoľne predmetnú Zmluvu o úvere podpísala, a teda musela byť jednoznačne uzrozumená aj s podmienkami predmetnej zmluvy, keďže samotný zmluvný vzťah týmto vznikol medzi veriteľom, teda Slovenskou sporiteľňou, a.s. a žalovanou 1/“ (body 2 a 13 odôvodnenia odvolacieho

rozhodnutia). Myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie spôsobom zodpovedajúcim zákonu.

14. Dovolací súd pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených odvolacím súdom, ani prieskumu nim vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly má síce dovolací súd možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo prípadne dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak nie k nesprávnemu právnenému posúdeniu veci (§ 421 ods. 1 CSP). K uvedenému najvyšší súd dodáva, že ak by aj žalovaná 1/ v dovolaní namietala zmätočnosť podľa § 420 písm. f/ CSP, táto vo vzťahu k nosným dovolacím dôvodom z rozhodnutí nižších súdov nevyplýva.

15. Najvyšší súd záverom uvádza, že dovolateľka síce uplatnila dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, avšak nevymedzila právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

16. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

17. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené odmietol dovolanie žalovanej 1/ podľa § 447 písm. f/ CSP.

18. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.